

Oulun yliopisto, Opetus- ja opiskelijapalvelut
Johtaja Anna-Maija Liuhanen
Opetuksen kehittämispäällikkö Asko Karjalainen

MAANTIETEEN LAITOS OPETUKSEN ITSEARVIOINTI LUKUVUONNA 2006/2007

Maantieteen laitoksen toiminta-ajatus opetuksen ydinsisältöjen suunnittelussa ja koulutuksen toteutuksessa:

- *Laitoksen toimintaympäristö on opettajien ja opiskelijoiden kannalta motivoiva, innostava ja viihtyisä*
- *Valmistumistavoite on alle 5,5 vuotta*
- *Opetus perustuu kansallisesti ja kansainvälisesti näkyvään ja arvostettuun tutkimukseen*
- *Laitoksella tehdään kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä oppikirjoja, osallistutaan oppikirjaprojekteihin ja tuotetaan runsaasti omaa ajankohtaista oppimateriaalia*
- *Opetuksessa jatketaan kansallista verkottumista (mm. MAVY, GIVY ja RS)*
- *Opetussuunnitelma on jatkuva kehittämisprosessi, johon vaikuttavat tieteenalan kehitys, opiskelijoiden ja valmistuneiden työmarkkinoilta antama palaute ja laajemminkin yhteiskunnan tarpeet*
- *Opiskelijoilla on suuri valinnanvapaus tutkinnon sisällössä ja opintojen ydinosamista tukevia ja laajentavia valintoja tuetaan, koska ne mahdollistavat joustavan integroitumisen uusille työmarkkinoille*
- *Opetus- ja tenttimuodot ovat monipuolisia*
- *Tasa-arvosuunnitelma ohjaa laitoksen toiminnan järjestämistä*
- *Kotimaista ja kansainvälistä yhteistyötä tuetaan opetuksessa ja tutkimuksessa*
- *Kansainvälinen opiskelija- ja opettajavaihto on vilkasta*
- *Opiskelijoiden työharjoittelulla edistetään työelämään siirtymistä*
- *Opetuksessa annetaan IT- ja TVT-oppimisvalmiudet, opettajia kannustetaan uusien vuorovaikutteisten opetusmuotojen toteuttamiseen*
- *Laitoksen opetustoiminta on yhteiskunnallisesti ja alueellisesti vaikuttavaa*

Uutta opetuksessa 2006–2007

- *Laitos on saanut vuonna 2007 runsaasti tutkimusrahoitusta Suomen Akatemialta. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimus on ollut ja tulee olemaan tieteellisen opetuksen perustana*
- *Kaikki tutkijat osallistuvat opetukseen oman erikoisosaamisensa puitteissa*
- *Englanninkielistä opetusta on lisätty*
- *Opintojen alku- ja loppuvaiheessa olevien opiskelijoiden huomioiminen (opintojen seuranta vuosittain, ammattikuvaseminaari ja mentorointi)*

NYKYTILANNE

Oulun yliopiston maantieteen laitoksella on kehitetty jo vuosia tutkimuksen laatua, opetuksen sisältöä ja muotoja sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Menestyvä laitos tunnistaa edellä mainittujen seikkojen kiinteän yhteyden. Tunnustuksena tämän periaatteen toimivuudesta Oulun yliopisto on valinnut maantieteen laitoksen useana vuotena opetuksen sisäiseksi laatuysiköksi. Opetuksessa käytetään uusimpia menetelmiä ja uusinta tietoa. Informaatio-, tieto- ja viestintäteknikka on integroitu opiskelun työvälineeksi useilla opintojaksoilla, jolloin luennot ja harjoituskurssit ovat edelleen monipuolistuneet. Laitos on mukana mm. kansallisessa geoinformaatiikan virtuaaliyliopistohankkeessa (GIVY), valtakunnallisessa Rural Studies- verkoston toiminnassa ja suunnittelussa sekä matkailualan verkostoyliopiston (MAVY) toiminnassa. Laitoksen opetuksen kehittämistyöryhmän toiminta on ollut aktiivista.

1. OPETUSSUUNNITELMA SEKÄ KOU- LUTUSOHJELMARAKENTEET

Maantieteen koulutusohjelmassa on kolme suuntautumisvaihtoehtoa: aineenopettaja (pääaineena maantiede, kulttuuri- ja luonnonmaantieteen linjat), maantiede (pääaineena maantiede, kulttuurimaantieteen, luonnonmaantieteen, matkailumaantieteen ja geoinformatiikan linjat) ja suunnittelumaantiede (pääaineena suunnittelu- maantiede).

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa asiantuntijoita tutkimuksen, koululaitoksen, talouselämän, yritystoiminnan, julkishallinnon ja informaatioteknologian tarpeisiin. Koulutus antaa vahvat ja laaja- alaiset teoreettiset, metodiset ja käytännölliset valmiudet toimia työelämässä. Opetuksen keskeinen tavoite on, että alalta valmistuneet voivat soveltaa valmiuksiaan valmistumisensa jälkeen monenlaisissa kansallisissa ja kansainvälisissä työtehtävissä. Valmistuneiden toimenkuvat kertovat, että tavoitteessa on onnistuttu hyvin (www oulu.fi/geography/opetus/sivuaineet/ammattinimikkeita/index.html).

Jokaisen opiskelijan henkilökohtaisen opetussuunnitelman tärkeä osa on huolella valitut sivuaineopinnot. Opintojen suunnittelu henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) kautta on nivottu ensimmäisen opintovuoden aikana suoritettavaan ”*Orientoivat opinnot*” opintojaksoon kuuluvana. Maantieteen koulutusohjelman opiskelija rakentaa maantieteen ytimen ympärille valitsemistaan sivuaineista opintosuunnitelmansa. Monipuolisten sivuaineiden avulla tutkinnoista tulee yksilöllinen, mikä ei ole kovinkaan yleistä esimerkiksi luonnontieteellisessä tiedekunnassa. Yhdessä pääaineopintojen ja opiskelijan persoonallisuuden kanssa sivuaineopinnot ovat avain työmarkkinoille siirtymisessä. Maantieteen sivuainekokonaisuuksia käydään opiskelemassa myös muissa Suomen yliopistoissa tai yhä enemmän ulkomailla.

Laitoksen toimintaa suuntaavana eettisenä perustana on laitosneuvostossa vuosittain tarkastettava *tasa-arvoasiakirja*. Laitoksen henkilökunnan ja opiskelijoiden yhdessä laatima asiakirja hyväksyttiin ensimmäisen kerran vuonna 1999. Asiakirja sisältää säännöt, joita noudattamalla sekä henkilökunnan että opiskelijoiden työympä-

ristö ja -ilmapiiri saadaan motivoivaksi ja eri ryhmien ja sukupuolten välinen tasa-arvo toteutetuksi. Laitoksen edustaja on ollut mukana laatimassa koko yliopistoa varten laadittuja opetuksen ja opiskelemisen eettisiä ohjeita. Maantieteen laitoksesta on henkilö Oulun yliopiston eettisessä toimikunnassa, tasa-arvotoimikunnassa ja korkeakouluopetuksen kehittämistoimikunnassa. Tasa-arvotyössä laitoksen koko henkilöstö on toiminut aktiivisesti. Atlasopiskelijajärjestö on jo useina vuosina esittänyt laitoksen opettajakunnasta kaksi *tasa-arvoyhdyshenkilöä*, sekä miehen että naisen, jotka toimivat linkkeinä opiskelijoiden ja laitosjohdon välillä eettisyyttä ja tasa-arvoa koskevissa kysymyksissä. Opiskelijoiden on helpompaa lähestyä opetustilanteissa tutuiksi tulleita opettajia kuin suoraan laitosjohtoa.

Opetuksen ydinsisältöjen suunnittelussa tärkeitä painopisteitä ovat maantieteellisen ajattelutavan hahmottaminen, alueellisen tiedon hallinta ja aluetutkimuksen vahva metodinen osaaminen.

Maantieteen laitoksen kaksiportainen tutkintojärjestelmä on käynnistynyt hyvin. Laitoksen opetuksen kehittämistyöryhmä on merkittävästi osallistunut uuden tutkinnon suunnitteluun. Uuteen tutkintojärjestelmään siirtyminen on pyritty tekemään opiskelijan kannalta mahdollisimman joustavaksi. Näin on varmistettu opetuksen ydinosaamisen terävyys ja soveltuvuus niin tiedekunnassa kuin kansallisestikin.

Koulutusohjelmassa on runsaasti periodiopetusta sekä harjoitus- ja kenttäkursseja, jotka antavat valmiudet tiedonhankintaan, tieteelliseen kirjoittamiseen, graafisten ja kartografisten esitysten tuottamiseen sekä suulliseen esitystaitoon. Opiskelija- ja työmarkkinapalautteessa nämä opetuksen antamat tiedot ja taidot nousevat aina esiin vahvasti positiivisina. Merkittävä vahvuus on myös se, että uutta informaatioteknologiaa (IT) ja tieto- ja viestintäteknologiaa (TVT) hyödynnetään lähes kaikessa maantieteen opetuksessa.

Opetuksessa korostuu viisi keskeistä osaamisaluetta:

1. *Luonnonmaantieteen* osaamisalueen ytimessä on luonnon alueellisten prosessien, ihmistoiminnan ja luonnon suhteiden sekä pohjoisten aluei-

- den ympäristömuutosten tutkiminen. Luonnonmaantieteilijät tarkastelevat luonnonresurssien käyttömahdollisuuksia ja luonnon kestävyttä. Muun muassa ihmistoiminnan ympäristöhaittojen ennakoinnissa luonnonmaantieteellä on selkeä yhteiskunnallinen merkitys.
2. *Kulttuurimaantieteen* osaamisalueen ytimessä on alueellisen muutoksen teoreettinen ja käytäntöön liittyvä tutkimus sekä tutkimustiedon hyödyntäminen opetuksen eri tasoilla. Ympäröivän yhteiskunnan kannalta keskeinen kulttuurimaantieteellinen kohdennus on alueellisen ja paikallisen identiteetin sekä maiseman tutkimus monipuolisilla metodologisin välineistön.
  3. *Matkailumaantieteen* osaamisalueella tarkastellaan matkailun ja virkistyksen alueellisia järjestelmiä ja vaikutuksia sekä matkailu- ja vapaa-ajan ympäristön kehittämisen ja suunnittelun erityiskysymyksiä. Opetus kiinnittyy keskeisesti tutkimukseen ja kohdistuu erityisesti pohjoisten ja syrjäisten alueiden matkailuympäristökysymyksiin.
  4. *Geoinformatiikan* osaamisalue liittyy maantieteellisen tutkimuksen ja opetuksen vahvasti tieto- ja viestintäteknologiaan. Geoinformatiikan keskeinen osa-alue, paikkatietotutkimus ja paikkatietojärjestelmät (GIS), on soveltuvin osin käytössä maantieteen kaikilla osaamisalueilla. GIS-osaaminen mahdollistaa myös visualisoinnin kartografisen esittämisen valmiudet. Kaukokartoitus (RS) on käytössä luonnonmaantieteellisessä ympäristötutkimuksessa ja siihen liittyvässä opetuksessa.
  5. *Suunnittelumaantieteen* perus- ja soveltavan tutkimuksen tavoitteena on yhteiskunnan ja sen alueellisen jäsentymisen tutkiminen, suunnittelu, kehittäminen ja arviointi kriittisistä, akateemisista ja spatiaalisista näkökulmista. Oulun yliopiston painoalat pohjoisuus ja ympäristö ovat keskeisiä suunnittelumaantieteen tutkimuskohteita.

Matkailumaantieteestä, geoinformatiikasta sekä suunnittelumaantieteestä on mahdollista suorittaa oma opintokokonaisuus sivuaineena.

Geoinformatiikka, matkailuala ja maaseutuopetus ovat konkreettisia vastauksia yhteiskunnan ja muuttuvan työelämän maantieteen opetukselle asettamiin uusiin haasteisiin. Tieteellisen tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen liitto toteutuu niiden kautta erinomaisesti ja ajan vaatimusten mukaisesti.

Koulutusohjelman yhtenä vahvuutena ovat LuTK:n monipuolisimmat sivuainemahdollisuudet. Niitä sekä vapaaehtoisten ja valinnaisten opintojaksojen osuutta on edelleen lisätty. Opetussuunnitelma on jatkuva kehittämisprosessi, johon vaikuttavat tieteenalan kehitys, opiskelijoiden ja työmarkkinoiden antama palaute ja laajemminkin yhteiskunnan tarpeet. Työelämävalmiuksia on kehitetty aktiivisesti mm. mentoiminnalla.

2. TENTIT JA OPPIMISEN ARVIOINTI

Maantieteen laitoksen nykyinen tenttijärjestelmä on monipuolinen. Tenttitilaisuuksia järjestetään lukuvuoden aikana kolmen viikon välein ja kesällä kesäyliopiston järjestämissä kolmessa tentissä voi myös suorittaa maantieteen koulutusohjelman tenttejä. Kokemusten mukaan tenttien ja opintojaksojen määrän suhde on sopiva. Sairaustapauksissa periodien tiukoista tenttimissäännöistä joustetaan.

Jotta kuulusteluistakin saataisiin oppimistilanne, yhtenä tenttimuotona on käytetty aineistotenttejä (opintojaksot *GIS-perusteet ja kartografia, Ympäristö ja yhteiskunta* sekä soveltuvin osin metodiopinnot). Aineistotentteissä opiskelijoiden täytyy yhdistellä eri lähteistä saatavaa informaatiota ja näin analyttisesti luoda omaa näkemystään käsillä olevasta ongelmasta. Aineistotenttien palaute on ollut poikkeuksetta hyvä.

Eräänä uutena oppimisen arvioimisessa käytettiin itsearviointia. *Metodisia erityiskysymyksiä* opintojaksolla opiskelijoille jaettiin harjoitustyönä tehdystä tutkimussuunnitelmasta opettajan laatima arviointikriteeristö. Opiskelijat arvioivat sen mukaan oman työnsä ja antoivat työlleen arvosanan, joka huomioitiin opettajan te-

kemässä lopullisessa arvioinnissa. Tällaisen itsearvointiprosessin opiskelijat kokivat erittäin hyödylliseksi oppimistapahtumaksi.

Muuttuva Eurooppa opintojakson tenttimuotona on käytetty kotiesseitä. *Matkailun suunnittelu ja kehittäminen* jakson englanninkielisessä opetuksessa käytetään luentopäiväkirjaa. Opiskelijat kirjoittavat luentopäiväkirjaa punniten luennoilla esille tulleita asioita ja keskustellen niistä. Luentopäiväkirja on myös mielekäs väline perustella poikkeavia näkökulmia ja uudenlaisia kysymyksenasetteluja sekä jaksossa *Kaukokartoitus maankäytön tutkimuksessa* sekä jaksossa *Luonnonmaantieteellisen tiedon analysointi ja alueellinen tulkinta* käytössä on ns. harjoitustentti, jossa parityöskentelynä tuotetaan pienimuotoinen tutkielma kursseilla käytettyjä menetelmiä hyödyntäen. Myös suunnittelumaantieteen kursseilla käytetään luentopäiväkirjoja, lukupiiriä, parityönä tehtyjä tutkimuksia sekä esseitä.

Näin opiskelija oppii käyttämään alan tietokantoja, ymmärtämään analyysimenetelmien periaatteet sekä kriittisesti arvioimaan menetelmien mahdollisuuksia. Kenttäkurssien kuulustelut tapahtuvat kurssiaikoina yleisten tenttitilaisuuksien ulkopuolella.

Tenttitilaisuuksien suurta määrää perustellaan sillä, että koulutusohjelman opintojakso pitää suorittaa sen päättymisen jälkeen jonakin kolmesta seuraavasta tenttipäivästä. Koulutusohjelmassa valmistuminen ei viivästy tenttien vuoksi.

Tenttien numeroarvostelun lisäksi annetaan tenteistä usein myös kirjallinen arviointi. Harjoitustöiden kirjallinen arviointi on jo aiemmin toteutettu. Harjoituskursseilla on käytössä itse- ja vertaisarviointi. Kenttäopetuksessa tekemällä oppimisen periaate on vallitseva. Sen opiskelijat kokevat hyväksi opetusmenetelmäksi. Koko opettajakunta on mukana tenttien ja oppimisen jatkuvassa kehittämisessä.

Tenteistä suoriutuminen ja näin ollen valmistuminen ovat koulutusohjelman tuloksellisuuden mittareita. Maantieteen koulutusohjelmassa valmistui vuonna 2006 26 FM-tutkintoa ja kolme FT-tutkintoa.

Yleisten tenttitilaisuuksien lisäksi laitos järjestää ylimääräisiä ja opintojaksokohtaisia tenttitilaisuuksia, joten opiskelijoiden valmistuminen ei

viivästy tenttitilaisuuksien vuoksi. Toimivan tenttijärjestelmän ansiota on osaltaan, että laitos on 1990-luvulta lähtien saavuttanut perustutkintotavoitteensa. Tenteistä luodaan oppimistapahtumia uusien tenttimuotojen ennakkoluulottomilla kokeiluilla ja samalla lisätään vuorovaikutteisuutta opiskelijoiden ja oppilaiden välillä. Kokeilujen tulokset julkaistaan.

Laitoksessa on suunnitelmallisesti kehitetty uusia opetusmuotoja sekä opetus- ja oppimisympäristöjä siten, että niistä on saatu mahdollisimman monipuolisia ja sekä opettajia että opiskelijoita kiinnostavia. Erityisesti uudessa kaksiportaisessa tutkintojärjestelmässä on opintojen valinnaisuutta ja vaihtoehtoisuutta vahvasti lisätty, joten opiskelijalla on mahdollisuus suunnata opiskeluaan häntä itseään kiinnostaville alueille. Maantieteessä elävään ympäristöön kytkeytyvä kenttäkurssiopetus on edelleen tärkeässä asemassa niin luonnon-, kulttuuri- kuin suunnittelumaantieteessä.

Kenttätyöskentelyssä teoreettista osaamista testataan ja sovelletaan konkreeteissa luonnon- ja ihmistoiminnan ympäristöissä. Moderni tieto- ja viestintäteknikka on integroitu opetuksen välineeksi useissa opintojaksoissa, mikä on lisännyt luentojen ja harjoituskurssien sisällöllistä potentiaalia. Maantieteen opetuksessa viestinnän tekniset mahdollisuudet on otettu tehokkaasti käyttöön. Esimerkiksi *Syrjäisen maaseudun kehittäminen* opintojakso on toteutettu optiman avulla. Koulutusohjelman useita opintojaksoja on siirretty osittain tai kokonaan virtuaaliseen muotoon, muun muassa jakso *GIS ja kartografia* sekä *Paikkatieto ja mobiilit ratkaisut* -kurssit on siirretty lähes yksinomaan virtuaaliseen muotoon. Uusimpien tieto- ja viestintäteknikoiden ja perinteisten opetustapojen sopiva yhdistelmä sekä tehostaa opetusta että tekee siitä opiskelijoille mielekkään.

Laitoksella on esittää monia esimerkkejä toteutetuista uudenslaisista opetusjärjestelyistä. Syventävien opintojen jakso *GIS- ja RS -projektityö* toteutetaan sananmukaisesti projektina siten, että työn tilaajana toimii opettaja ja päävetäjänä opiskelijoiden keskuudestaan valitsema projektipäällikkö. Kullekin projektin vastualueelle valitaan vetäjät, jotka toimivat projektityöntekijöinä. Projektilla on selkeä teema ja

aikataulu, ja siihen kuuluvat säännölliset palaverit. Projektin loppuraportti esitetään päätöstilaisuudessa. Keväällä 2006 projektin aiheena olivat ”Paikkatieto-opetus luki-ossa” sekä ”Matkailututkimuksen metadata maantieteen laitoksella”.

Ympäristö ja yhteiskunta opintojakso toteutettiin jo toisen kerran yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen (PPY) kanssa. Kaikki opintojakson seminaari-aiheet ovat PPY:ltä ja loppuseminaari pidettiin PPY:n tiloissa.

Lukupiirimenetelmä on käytössä useammassa opintojaksossa. Opetusmuodon lähtökohta on ongelmakeskeisyys, vuorovaikutteisuus ja kriittinen orientaatio. *Suunnittelu teoriassa ja käytännössä* jakso toteutetaan lukupiirinä ilman tenttiä, samoin jaksoon *Kulttuurimaantieteen erityis-teemat* kuuluva harjoitustyö. Alan kirjallisuuteen perehdyttävä opiskelumuoto vaatii myös opiskelijalta paneutumista, vastuuta, aktiivisuutta ja itsekriittisyyttä. Opiskelijat ovat ottaneet innostuneina vastaan tällaisen keskustelutaitojen kehittämiseen, kyseenalaistamiseen ja perustellun kritiikin esittämiseen tähtäävän opetus- ja opiskelumuodon. Lukupiirityöskentelyyn on liitettävissä lisäelementtejä, esimerkiksi kirjarvosteluissa käytettäviä menettelytapoja.

Myös auditorioissa pidettävillä luennoilla on mahdollista aktivoida opiskelijoita ajatteluun ja esittämiseen. Opintojaksossa *Johdatus systemaattiseen kulttuurimaantieteeseen* luennoitsija pyytää opiskelijoita muodostamaan vierustovereidensa kanssa neljän hengen keskusteluryhmiä, jotka käsittelevät luentoihin liittyvää aihetta ja esittävät näkemyksensä koko auditoriolle. Jakson *Maantieteen historia ja filosofia* seminaariosuudessa käytetään teemaryhmä- ja eksperttiryhmämenetelmää. Viiden opiskelijan ryhmissä valmistellaan tieteellisen kirjoittamisen sääntöjä noudattava raportti opettajan kullekin ryhmälle antamasta erityisteemasta. Raporttien valmistuttua opiskelijat – yksi kustakin teemaryhmästä – ryhmittyvät eksperttiryhmiksi, joissa jokaisella jäsenellä on nyt oma aiheensa esiteltävänä. Tällainen opetus- ja opiskelutapa myös tutustuttaa myös opiskelijat hyvin toisiinsa. Suunnittelumaantieteen syventävien opintojen laajassa *Aluesuunnittelun metodiikka ja soveltaminen* jaksossa käydään niin ikään läpi koko tutkimusprosessi

tutkimussuunnitelman laatimisesta tulosten esittämiseen. Jaksoon sisältyy tutustumiskäyntejä eri organisaatioihin. Tavoitteena on tuottaa sellaista tutkittua tietoa, jota voidaan soveltuvin osin hyödyntää myös suunnitteluorganisaatioissa. Jaksossa tuotettu tutkimusmateriaali mahdollistaa yleensä useammankin pro gradu -tutkielman tekemisen. Suunnittelumaantieteen opintojaksoissa käytetään myös vieraillevia erityisasiantuntijoita, esimerkiksi Oulun kaupungin ja lääninhallituksen virkamiehiä sekä yritysmaailman (mm. Nokia) edustajia.

Luonnonmaantieteellisessä opetuksessa kenttäkurssit ovat koulutuksen näkyvä osa. Kenttätyöskentely mahdollistaa opitun teoreettisen ja mallintamiseen tähtäävän aineksen soveltamisen reaalioloissa. Kenttäkurssilla opetetaan myös aineistonhankintaan ja tutkimustekniikoihin liittyviä asioita. Myös suunnittelumaantieteessä ja kulttuurimaantieteessä kenttäolosuhteissa tehtävä opetustyö on tärkeää, joskin metodisesti erilaista kuin luonnonmaantieteessä. Esimerkiksi suunnittelumaantieteessä kaupunkiympäristössä tapahtuvassa opetuksessa on mahdollista käyttää teemahaastattelua, strukturoitua kyselyä kadulla, katukuvan semioottista analyysiä jne.

Uusia opetusmuotoja kuten keskustelu- ja opiskelijaluentoja, postereiden laatimista ja refereejien revise-käytäntöjen opettamista kehitetään edelleen ja niistä saaduista kokemuksista tiedotetaan opettajakunnalle. Keskeinen osa tietotekniikan hyväksikäyttöä ovat GIS-metodit ja verkko-opetus. Opiskelijoita otetaan myös mukaan tutkimusprojekteihin ja kansainväliseen tutkimus- ja opetussyhteistyöhön.

4. TUTORTOIMINTA JA YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN KANSSA SEKÄ OPISKELIJOIDEN AKTIVOINTI

Tutortoimintaa (opiskelijalta opiskelijalle) on ollut laitoksella sen alkuvuosista asti. 1960-luvulla jokaisella alkuvaiheen maantieteen opiskelijoilla oli vanhempi opiskelija henkilökohtaisena tutorina. Tutor seurasi neuvottavansa opintojen kulkua ja antoi niihin liittyviä neuvoja.

Nykyinen tutorointijärjestelmä on kaksiportainen. Ensimmäisenä syksynä pienryhmä-ohjaajat eli koulutusohjelman

vanhemmat opiskelijat tutustuttavat uudet opiskelijat yliopistoon, sen toimintaan ja omaan laitokseen orientoivien opintojen pienryhmäohjaussuunnitelman mukaisesti. Laitoksen henkilökunta ja uudet opiskelijat esittäytyvät toisilleen vastaanottotilaisuudessa.

Opiskelun edetessä toisen tutorportaan muodostavat opettajat. Opettajakunta antaa kokonaisuudessaan opintojen ohjausta, mutta erikoisesti ilmoitustaululla mainitut assistentit ja yliassistentit sekä atksuunnittelija antavat ohjausta omalta maantieteen alueeltaan osana opetusvelvollisuuttaan.

Varsinaisten tutortoiminnan lisäksi laitoksella on opintoneuvoja, joka laatii yhdessä OKTR:n, laitosneuvoston, opettajakunnan ja opiskelijoiden kanssa opetussuunnitelman. Laitoksella on myös kansainvälisen opiskelijavaihdon ERASMUS-koordinaattori.

Maantieteen opiskelijat kuuluvat Atlas-ainejärjestöön, joka toimii aktiivisesti. Atlas järjestää syksyisin fuksiaiset. Atlas on pääroolissa koulutusohjelman palautetilaisuudessa, jossa ruoditaan teemoittain opetuksen kehittämistä. Tilaisuudessa pohditaan ryhmittäin (opiskelijat ja opettajat yhdessä) OKTR:n valitsemia teemoja eli yleensä opintojen rakennetta, opetusmuotoja ja niiden kehittämistä, opintojen arviointia ja opintojen ohjausta (hyviä ja huonoja puolia). Sähköpostikyselyn ja palautetilaisuuden anti kirjataan ylös ja julkistetaan.

Laitoksen kaksiportaista (opiskelija- ja opettajatutorit) tutorjärjestelmää tehostetaan. Yhteistyössä opiskelijajärjestön kanssa järjestetään jo vakiintunut palautepäivä, jonka tuloksia käsitellään yhteisissä työryhmissä.

5. OPINTO-OHJAUS

Opinto-ohjausta ja opintoneuvontaa maantieteen laitoksella antaa koko opetushenkilökunta. Laitoksella on amanuenssi, joka vastaa orientoivista opinnoista ja auttaa pienryhmäohjaajia laitosta koskevan esittelymateriaalin laatimisessa (mm. itsearviointiraportti).

Laitoksen toiminta-ajatuksen mukaisesti pätevän ja toimivan koulutusohjel-

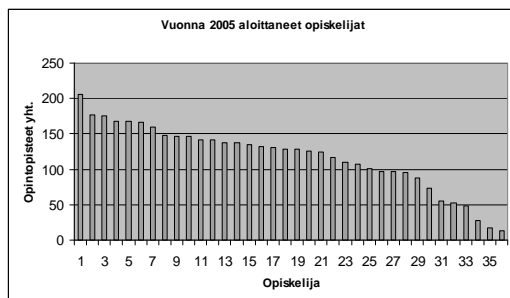
man luominen on jatkuva kehittämisprosessi. Keskeisiltä osiltaan prosessi toteutuu kolmivaiheisesti. Kussakin vaiheessa *korostetaan opiskelijoiden aktiivista roolia*:

(1) Kehittämisen olennainen piirre on, että opiskelijat ovat *aktiivisesti mukana opetussuunnitelman laadintatyössä*. Tällä hetkellä OKTR:n kymmenestä jäsenestä neljä on opiskelijoita. OKTR:ssä keskustellaan, tehdään opetukseen liittyviä linjauksia ja strategisia valintoja yhteisen pöydän ääressä. Uuden tutkintojärjestelmän suunnitteluun opiskelijat ovat voineet vaikuttaa myös laitosneuvostojäsentensä kautta. Vuoropuhelu on ollut aktiivista.

(2) Opiskelijoilta *kerätään monipuolisesti palautetta* opetuksesta ja palautteen yhteenveto julkaistaan. Opiskelijoilla itselläänkin on aktiivinen rooli opetuksen toteutuksessa. Lähtökohtana on maantieteen laitoksessa omaksuttu tiedonkäsitelmä, jonka mukaan tiedonhankinta, prosessointi ja hallittu esittäminen ovat aivan keskeisiä työelämävalmiuksia.

(3) *Valmistuneiden opiskelijoiden ja työnantajien palaute* on tärkeä osa koulutuksen kehittämistä. Vuodesta 1998 alkaen joka vuosi helmikuussa järjestettävillä Alumnipäivillä työelämään siirtyneet maantieteilijät kertovat kokemuksistaan ja maantieteilijäkoulutuksen tarjoamista mahdollisuuksista. Suoraa työelämäpalautetta saadaan monipuolisesti myös professoreiden kontaktien kautta.

(4) Laitoksessa on otettu käyttöön erityinen *opintojen seurannan mittaristo*. Opintojen etenemistä seurataan sekä yksilöettä vuosikurssitasolla. HOPS-asiakirjojen lisäksi järjestelmään kuuluvat mm. vuosittaiset opintopistekertymälistaukset. Seurannan ja opintojen alussa viivästyneiden opiskelijoiden opinto-ohjauksen avulla voidaan ajoissa tarttua mahdollisiin opetusluongelmiin. Alla olevassa kuvassa on graafisesti esitetty vuonna 2005 aloittaneiden opiskelijoiden opintopistekertymä toisen opintovuoden lopussa. Opiskelijoihin, joilla opinnot ovat edenneet poikkeuksellisen hitaasti, otetaan yhteyttä ja selvitetään opintojen etenemistä.

Uuden tutkintojärjestelmän suunnittelussa ja toteutuksessa kaksiportainen tutkintomalli tuo mukanaan uudenlaisia haasteita. Laitoksessa painotetaan edelleen maantieteen tieteenalan laaja-alaista ja sivistävää tehtävää akateemisen osaamisen perustana. Jo alemmaa tutkintoa suorittava opiskelija saa sekä teoreettisen että käytännön sovelluksiin tähtäävän koulutuksen. Ylempi tutkinto tarjoaa opiskelijan omista intresseistä lähteviä erikoistumismahdollisuuksia. Kaksiportaisessa tutkintorakenteessa maisteritason koulutus sisältää useita erikoistumisaloja. Erikoistuminen ja valmistumisen jälkeiset työtehtävät (ammattikuva) kulkevat käsi kädessä. Koulutusohjelmassa on myös mahdollisuus ns. horisontaaliseen liikkeeseen, mikä tarkoittaa soveltuvin osin liikkumista eri erikoistumisalojen välillä, mikä edelleen lisää opiskelijan valintamahdollisuuksia tutkinnon sisällön suhteen.

Laitos on toiminut aktiivisesti opetus suunnitelmien kehityshankkeissa ja saanut tehtävää varten rahoitusta yliopistolta. Keskeisenä tehtävänä on ollut opetuksen ydinsisältöjen määrittäminen, esim. YTY-projektissa nimenomaan työelämän näkökulmasta. Kaiken maantieteellisen ajattelun ydinkysymys on alueellisen tarkastelutavan vahva omaksuminen. Tieteenalan eri osaamisalueilla ydinkysymys määritetty osaamisalueen oman sisällön mukaisesti.

Uudessa tutkintojärjestelmässä opiskelija laatii yhdessä opinto-ohjauksesta vastaavien henkilöiden kanssa HOPS-asiakirjan. Merkinän ”*Orientoivat opinnot*” opintojaksosta saa, kun on palauttanut kopion HOPS-lomakkeesta opinto-ohjaajalle, alkuperäinen jää opiskelijalle. Alemmaa ja ylempää tutkintoa varten HOPS-asiakirjat laaditaan 1. opiskeluvuotena ja tarkistetaan 3. opiskeluvuotena, jol-

loin laaditaan mahdollisesti puuttuva FM-vaiheen HOPS.

Opiskelijan henkilökohtaisen opastamisen edellytyksenä on tehokas *tutorjärjestelmä*. Opettajatutoreiden ohella ohjausjärjestelmän tärkeä osa on varttuneempien opiskelijoiden toteuttama uusien opiskelijoiden pienryhmäohjaus. Jatkossa pienryhmäohjaus jatkuu ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeenkin itseohjautuvana *study group (opintoryhmä)* toimintana, jossa ongelma-keskeisesti käsitellään opiskeleeseen liittyviä kysymyksiä. *Study group* työssä olennaista on dialogisuus: se ei ole vain yksisuuntaista ja mekaanista tiedon jakamista, vaan vuorovaikutteista yhteistyötä, jossa myös laitoksen opetushenkilöstö on tukena. Pienryhmäohjaajilta toiminta edellyttää aiempaa syvällisempää paneutumista ohjaustilanteisiin.

Amanuenssi laatii lukukausittain opetusohjelman ja on opiskelijoiden tavoitettavissa päivittäin virka-aikana. Opintoneuvojan kanssa käsitellään henkilökohtaisia opintosuunnitelmia, yhä enemmän kv-vaihtomahdollisuuksia, sopivia sivuainekokonaisuuksia, eri yliopistojen suoritusten vastaavuuksia, opinto-oppaan tulkintaa ja yliopisto-opiskelijoiden harjoittelua. Amanuenssi esittelee maantieteen koulutusohjelmaa vierailijoille ja esim. ABI-päivillä eri koululais- ja muille ryhmille sekä tekee myös koulutusohjelman esitteitä.

Opinto-ohjauksesta vastaavat ensisijaisesti amanuenssi ja opiskelijatutorit hänen ohjauksessaan, mutta myös muut opettajat antavat opintoneuvontaa opettajatutoreina. Osallistuminen kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin on aktiivista.

6. OPETUKSEN ARVOSTUS JA OPETUSANSIOIDEN HUOMIOON OTTAMINEN LAITOSKÄYTÄNNÖISSÄ JA HENKILÖSTRATEGIASSA

Maantieteen laitoksessa ei ole yhtään lehtoria eikä päätoimista tuntiopettajaa päävastuun luentotasoisesta opetuksesta ollessa professoreilla, yliassistentteilla, osin assistenteilla ja kevästä 2007 alkaen kaikilla jatko-opiskelijoilla. Assistentit opettavat pääasiassa harjoituskursseilla. Tämä edesauttaa tutkimuksen ja opetuksen yhteyttä.

Opetusansiot huomioidaan niissä viroissa, joihin kuuluu opetusta. Laitoksen opetustyössä olevat henkilöt pitävät yllä portfoliota opetuskokemuksestaan ja opetuksen kehittämistoiminnastaan.

Opetushenkilökunta on tieteellisesti korkeatasoista. Tästä kertoo myös henkilökunnan menestyminen professuurien hakuprosesseissa, saadussa tutkimusrahoituksessa, toimiminen koti- ja ulkomaisissa asiantuntijatehtävissä, vastaväittäjinä ja korkealle arvostettujen kv-julkaisujen referee-tehtävissä. Henkilökunta on tuottanut kansainvälisiä oppikirjoja sekä osallistunut kansainvälisiin oppikirjaprojekteihin, joiden volyymissä tuskin mikään muu maantieteen laitos Suomessa voi kilpailla.

Maantieteen opiskelijajärjestö Atlas äänestää ja perustelee vuosittain koulutusohjelman hyvän opettajan.

Kiinnostusta opetukseen lisätään mm. siten, että opettajat voivat mahdollisuuksiensa mukaan käyttää omaa tutkimustyötään luentojen ja harjoitusten pohjana. Opetushenkilökuntaan kuuluvat laativat portfolion, jonka merkitys virantätötilanteissa ei tosin ole yksinomaan laitoksen päättävällä.

7. TUTKIMUKSEN JA OPETUKSEN YHTEENLIITTÄMINEN, TOISIAAN TUKEVUUS

Laadukas opetus perustuu korkeatasoiseen tutkimukseen. Uudessa kaksiporraisessa tutkintorakenteessa tutkimuksen ja opetuksen sidos vahvistuu entisestään. Kaikki laitoksen tutkijat opettavat ja tuovat näin omaa asiantuntijuuttaan opiskelijoille. Tieteenalana maantiede on laaja-alainen. Erityisesti aineenopettajakoulutuksessa on välttämätöntä opettaa myös sellaisia asiakokonaisuuksia, jotka eivät ole laitoksessa tehtävän tutkimuksen keskiössä.

Akateeminen opetus on vankalla pohjalla silloin, kun se perustuu opettajan omakohtaiseen tutkimustoimintaan. Näin välttyään pinnalliselta kirjanoppineisuudelta. Tutkimuksen liittäminen opetukseen motivoi myös opiskelijoita: tutkimukseen perustuvassa opetuksessa opettaja on alansa asiantuntija. Opiskelijat tiedostavat tämän herkästi.

Tutkimuksen ja opetuksen yhteys on suora useissa opintojaksoissa. Luonnonmaantieteessä tutkimuksen ja opetuksen sidos on erityisen kiinteä. Esimerkiksi jaksossa *Pohjoisen luonnon tutkimus* opetus perustuu täysin laitoksessa tehtyyn tunturiilmaston, metsänrajakysymysten ja rapautumisilmiöiden tutkimukseen. Tilanne on samanlainen myös jaksossa *Kaukokartoitus maankäytön tutkimuksessa*. Kulttuurimaantieteessä alan uusimmat innovaatiot välittyvät heti opetukseen. Opintojakso *Poliittinen maantiede* perustuu laitoksen opettajien kansainvälisiin julkaisuihin. Laitoksessa tehty kansainvälinen oppikirja on myös jakson opetuksessa mukana. Samoin laitoksen henkilökunnan tekemä oppikirja on käytössä kursseilla *Suunnittelumaantieteen johdantokurssi* sekä *Tieto, teknologia ja alueellinen kehitys*. Opintojakson *Kulttuurimaantieteen erityisteemat* luento-osuus perustuu kokonaan opettajien oma-kohtaisiin tutkimusintresseihin ja niihin liittyviin tieteellisiin julkaisuihin. Suunnittelumaantieteen opintojakso *Aluekehitys ja -politiikka* perustuu samoin laitoksen opettajan julkaisuun, joka on käytössä oppikirjana useissa yliopistoissa Itämeren alueella Suomen ulkopuolella. Opetuksessa käytetään paljon myös opetusmonisteita, joiden sisältö perustuu opettajien tekemään tutkimukseen ja julkaisutoimintaan.

Tutkimuksen ja opetuksen yhteys toteutuu myös laitoksen toiminnalle luonteenomaisissa yhteistyöprojekteissa, joissa opiskelijat tekevät opinnäytetöitään tai muuten toimivat osana tutkimushenkilöstöä. Käytäntö vahvistaa opiskelijoiden asemaa tieteellisen yhteisön jäsenenä. Vaikka hankkeet useimmiten ovat ulkopuolisten organisaatioiden tilaamia, toteutetaan ne aina tieteelliseltä pohjalta. Tutkimuksen ja opetuksen sidoksen lisäksi projektit edistävät opiskelijoiden työmarkkinakykykentöjä, tieteellisen toiminnan alueellista vaikuttavuutta sekä myös maantieteen laitoksen yhteiskuntasuhteita.

Geoinformatiikan ja matkailututkimuksen opintokokonaisuudet on kehitetty kokonaan maantieteen laitoksella. Niiden sisällöissä korostuvat tieteellisten lähtökohtien rinnalla työelämän toiveet koulutuksen kehittämisessä.

Tutkimuksen ja opetuksen yhteys toteutuu parhaiten tutkimushankkeissa, joissa suuri osa opiskelijoista tekee opinnäytteensä tai toimii tutkimusapulaisina. Monet opettajat käyttävät tutkimuksiaan opetusmateriaalina.

8. OPPIMATERAALI

Oppimateriaali muodostuu perus- ja aine-opinnoissa kansainvälisistä oppikirjoista (esim. Strahler & Strahler, de Blij ja Cole), joista osa on käytössä kahdella opintojaksolla. Opiskelijat toivovatkin oppikirjoja, joita käytettäisiin usealla opintojaksolla. Pääkirjasto on tähän asti täyttänyt laitoksen oppikirjatoivomukset kiitettävästi. Syventävissä opinnoissa on kalliita oppikirjahankintoja vähentänyt laitoksen opettajien kirjoittamat kv. ja kotimaisessa levityksessä olevat teokset mm. *Territories, boundaries and consciousness. The changing geographies of the Finnish - Russian border*. Tässä ja muissa kansainvälisten kustantajien julkaisemissa oppikirjoissa ovat laitoksen tutkijat käsitelleet mm. kaupunkitutkimusta, poliittista maantiedettä, kansainvälistä politiikkaa, aluetutkimusta ja matkailua.

Osassa 7 mainittu tutkimuksen ja opetuksen tukeminen toisiaan näkyy hyvin tuotetuissa opetusmonisteissa, jotka käsittelevät kaikkia koulutusohjelman alueita ja lähes kaikkia opintojaksoja. Ajanmukaisia, kokemukseen ja laitoksella tehtyyn tutkimukseen pohjautuvia opetusmonisteita on laitoksella tuotettu yli 30 kpl viimeisten kymmenen vuoden aikana. Maantieteen laitoksen opetusmonistesarjassa on nyt 37 julkaisua, joista 18 on tehty viimeisten 10 vuoden aikana. Sarjan uusin julkaisu on Antikainen Harri ja Juha Hiltula (2007) *GIS- ja kvantitatiiviset menetelmät. Johdatus ArcGIS® 9.2 –ohjelman käyttöön*. Oulun yliopiston maantieteen laitoksen opetusmoniste n:o 39.

Oppimateriaali muodostuu pääosin kansainvälisistä oppikirjoista, joiden kirjoittamiseen myös eräät laitoksen opettajat ovat osallistuneet. Ajankohtaista tiedontarvetta täydennetään omalla opetusmonistetuotannolla.

9. OPETUKSEN JATKUVA LAADUNARVIOINTI JA OPISKELIJAPALAUTE-

JÄRJESTELMÄT/MUUT PALAUTEJÄRJESTELMÄT

Jatkuva seuranta ja palautteet ovat keskeinen väline koulutuksen kehittämiseksi. Laitoksella laaditaan vuosittain *itsearviointiraportti*, johon kirjataan sekä tutkimuksen että opetuksen alalla saavutetut tulokset ja kuvataan laajasti laitosyhteisön toimintaa. Tutkimustoiminnan laadun arviointi toteutuu normaalin tieteellisen vertaisarvioinnin kautta. Tuloksellisuuden indikaattorina käytetään numeerisesti ilmaistuja lukuarvoja. Erityisesti kansainvälinen referee-menettelyn kautta tapahtuva julkaiseminen on laitoksessa lisääntynyt koko ajan.

Opetustoiminnan laadun arviointi on monisyinen kysymys. Arvioinnin keskeinen elementti on laitoksessa *järjestelmällisesti kerättävä opiskelijapalaute*, jonka kerääminen aloitettiin jo vuonna 1993.

Palautejärjestelmä on purettavissa kolmeen osioon:

- (1) opintojakson lopussa annettava palaute (jakson sisältö, ”plussat ja miinukset”)
- (2) jakson eri vaiheissa kerättävä palaute (etukäteis- ja välipalautteet)
- (3) internetin kautta annettava palaute (käsitellään erityisinä laitoksen palautepäivinä)

Opetuksen kannalta hyödyllisimmäksi on voitu todeta välitön *kaksisuuntainen, entistä keskustelelevampi ja vuorovaikutteisempi palaute*. Siinä ei ole tärkeää palautteen muoto, vaan sen vaikutus opetustilanteessa. Sekä opettajat että opiskelijat tiedostavat, että opetuksen kehittäminen ja jatkuva ajankohtaistaminen on yhteinen haaste, johon voidaan vastata vain rakentavan dialogin kautta. Tässä työssä opetuksen kehittämistyöryhmällä (OKTR) on merkittävä asema, sillä ryhmä koostuu sekä opettajien että opiskelijoiden edustajista. Yhtenä osoituksena opettajien ja opiskelijoiden välisestä vuorovaikutuksesta on myös se, että maantieteen opiskelijoiden järjestö Atlas valitsee vuosittain laitoksen ”vuoden opettajan”.

Tenttien ja harjoitustöiden numeroarvioinnin (nykyisin asteikolla 1-5) lisäksi useimmilla opintojaksoilla annetaan myös joko kirjallinen tai suullinen palaute. Kirjallisessa arviointipalautteessa jakson opettaja voi laatia mallivastaukset. Kirjallinen

palaute voi olla myös tenttivastausten yleistä kirjallista kommentointia tulosten julkistamisen yhteydessä. Suullinen palaute tarkoittaa tenttitulosten tai harjoitusraporttien keskustelevaa läpikäyntiä opettajan kanssa. Joillakin harjoituskursseilla käytetään myös itse- ja vertaisarviointia, jolloin opiskelijat ovat itse avainasemassa oman tai toisten töiden arvioinnissa. Kenttäopetuksessa toteutuu tekemällä oppimisen periaate (*learning by doing*). Suoran kontaktin maastoon ja maisemaan opiskelijat kokevat hyväksi opetusmenetelmäksi. Kenttäopetus mahdollistaa siirtymisen laitoksen seinien sisältä siihen maailmaan, jossa useat valmistuneet tulevat ammateissaan työskentelemään.

Maantieteen koulutusohjelmassa keskeyttäminen on harvinaista. Myös tämä on yksi koulutuksen onnistuneisuuden osoitus. Työelämään sijoittuminen on sekä koulutuksen laadun että tarpeen mittari. Maantieteestä valmistuneilla ei ole ollut suuria työllistymisvaikeuksia.

Laitoksen opiskelijapalautejärjestelmää on kehitetty ja monipuolistettu jatkuvasti siten, että se palvelisi sekä kurssi- ja opettajakohtaista laadunarviointia että vuorovaikutteisuuden parantamista. Palauteuotoja on kehitetty KOTKA:n rahoittamilla kokeiluilla. Palautepäivää, työelämäpalautetta ja kirjallista kurssipalautetta kehitetään jatkuvasti.

10. YHTEISTYÖ MUIDEN LAITOSTEN KANSSA OPETUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ (MYÖS MUIDEN YLIOPISTOJEN KANSSA)

Tieteiden välistä yhteistyötä opetuksessa tapahtuu mm. matkailun, matkailualan verkostoyliopiston, ympäristöinformatiikan, ympäristönsuojelun ja tutkimuksen, yhdyskuntasuunnittelun ja monikulttuurisuuden kokonaisuuksissa. Lisäksi maantieteen laitos on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa vuonna 2002 käynnistyneessä Rural Studies-verkoston toiminnassa ja suunnittelussa. Tieteiden välinen tutkimusyhteistyö perustuu paljolti EU- ja SA- rahoitteisiin hankkeisiin sekä osin yhteistyöhön Venäjän kanssa. Nämä hankkeet tuottavat myös opetusaineistoa.

Geoinformatiikan professuurin rahoituksessa olivat mukana Oulun seutu ja Oulun eteläisen seutukunnat. Professorilla

on tutkimuksen ja opetuksen rinnalla myös selkeä yliopiston yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen tehtävä. Myös täysin yliopiston ulkopuolisin varoin rahoitettu maaseutututkimuksen tutkimusprofessori osallistuu opetukseen.

Oulangan tutkimusasema on yliopiston monitieteinen alueellinen yksikkö, joka toteuttaa opetukseen ja tutkimukseen liittyvän perustehtävän lisäksi yliopiston aluetoimintaa Koillismaalla.

Laitos tekee kotimaista yhteistyötä ao-suuntautumisvaihtoehdossa didaktiikan ja Oulun Normaalikoulun kanssa biologian ja maantieteen auskultanttien koulutuksessa.

Laitos on reagoinut työelämän uusiin vaatimuksiin myös tehokkaan täydennyskoulutuksen muodossa. Laitos on antanut mm. GIS-menelmiin liittyvää täydennyskoulutusta. Näiden kurssien vaikutus maantieteestä ja muista tieteistä valmistuneiden työllistymisessä on ollut merkittävä.

Maantieteen laitoksen opettajat ovat tehneet kansainvälistä yhteistyötä englanninkielisten opintokokonaisuuksien suunnittelussa ja opetuksessa (Scandinavian Studies, Northern Cultures and Societies ja Northern Nature and Environment).

Laitos osallistuu yhteistyössä useiden OY:n laitosten ja avoimen yliopiston kanssa matkailun sivuaineopetukseen sekä ympäristönsuojelun ja tutkimuksen opintokokonaisuuteen. Laitos on antanut myös tehokasta täydennyskoulutusta. Valtakunnallisesti laitos on mukana matkailualan ja vuonna 2002 perustetun Rural Studies-verkostoyliopiston toiminnassa. Aineenopettajakoulutuksen osalta yhteistyötä tehdään OKL:n ja Normaalikoulun kanssa. Kansainvälinen opetusyhteistyö on lisääntyvää.

11. OPETUSTEKNOLOGIAN KÄYTTÖ JA KEHITTÄMINEN

Opetusteknologia on integroitu tiivistä osaksi opetusta. Opetusteknologia kehittämiseksi asettavat myös kotimaiset työmarkkinat vaatimuksia. Tehtyjen kartoitusten perusteella työmarkkinat odottavat valmistuneilta alan sisällön hallintaa, teoreettis-metodologisia valmiuksia, kvalitatiivisten ja kvantitatiivisten metodien sekä tietotekniikan ja teemakartografian (Map/Info, Arc/GIS) osaamista. Opetusmuoto-osassa

on mainittu monia laitoksen opetusteknologian kehittämiseen liittyviä asioita, kuten atk-tekniikat ja niiden siirtäminen tutkimuksesta opetuskäyttöön, tietokonepohjainen satelliittiaineiston käsittely, GIS eli paikkatiedon opetus, www-sivujen hyödyntäminen kursseilla ja video-opetus. Esimerkiksi ”*Matkailumaantieteen johdantokurssi*” on suunniteltu siten, että se annetaan videoyhteyden kautta samanaikaisesti Oulun ja Lapin yliopiston perustutkinto-opiskelijoille.

Laitoksen geoinformatiikan laboratorio on mukana kansallisessa seitsemän yliopiston muodostamassa virtuaaliyliopistohank-keessa. Laitoksella on käytössä DGPS-tukiasema.

12. OPISKELIJOIDEN KESKEYTTÄMINEN; VALMISTUMINEN; TYÖLLISTYMINEN

Maantieteen koulutusohjelmassa keskeyttäminen on harvinaista. Valmistumisaste on yliopistossa yksi korkeimpia. Aineenopettajiksi valmistuvat työllistyvät hyvin. Muiden suuntautumisvaihtoehtojen työtehtävät kuuluvat tavallisesti suunnittelun, ympäristönsuojelun ja elinkeinotoimen piiriin (<http://terra.oulu.fi/opetus.htm>). Ongelmaksi on tullut tehtävien määräaikaistuminen julkisella sektorilla. Toisaalta EU:n mukanaan tuomat aluekehitys- ja koordinoititehtävät ovat tuoneet uusia, myös kansainvälisiä työtehtäviä.

Laitoksella seurataan henkilöitä, joilla opinnot ovat jääneet ”roikkumaan”. Heitä on erityisellä gradutalkoo -toiminnalla kannustettu saattamaan tutkimonsa valmiiksi ja kuluneena lukuvuotena neljä tällaista opiskelijaa sai opintonsa päätökseen.

Maantieteen koulutusohjelma johtaa normaaliaikaiseen valmistumiseen. Vuonna 2006 maisteriksi valmistumisaika oli noin 5.5 vuotta ja laajuus noin 208 ov/tutkinto.

Opintojen tehokasta etenemistä auttavat kolmen viikon välein järjestettävät tenttitilaisuudet, assistenttien ja tuntiopettajien vetämien pienryhmien harjoituskurssit, opintojaksojen lisääntynyt valinnanvapaus ja opintojen loppuvaiheen tehokas ja monitasoisesti ohjattu tutkielmatyöskentely, joka pitää sisällään sekä henkilökohtaisen ohja-

uksen että seminaarimuotoisen ryhmätyöskentelyn.

Vuosina 2000-2004 tutkinnon suorittaneista maantieteilijöistä 80 % oli työllistynyt ja 10 % työttöminä. Pohjois-Suomessa maantieteessä valmistuneet työttömät keskittyvät Ouluun. TE-keskuksen tilastoimia työttömiä työnhakijoita vuoden 2006 alussa oli 23 henkilöä. Voidaan olettaa, että useimmiten kysymyksessä on välittömästi valmistumisen jälkeinen, työmarkkinoille siirtymiseen liittyvä kitkatyöttömyys ja osin projektista toiseen siirtyminen lyhyehkön työttömyysjakson kautta.

Keskeyttäminen on harvinaista maantieteen koulutusohjelmassa ja valmistumisaste onkin yliopiston korkeimpia ja tapahtuu normaaliajassa. Aineenopettajiksi valmistuvat työllistyvät hyvin, muiden suuntautumis-vaihtoehtojen osittaisena ongelmana on tehtävien määräaikaistuminen julkisella sektorilla tapahtuneiden leikkausten vuoksi. Toisaalta EU:n mukanaan tuomat aluekehitys- ja koordinoititehtävät ovat tuoneet uusia, myös kansainvälisiä työtehtäviä maantieteilijöille. Työllistymisessä esiintyy valmistumisen jälkeistä kitkatyöttömyyttä.

13. OPETTAJIEN KORKEAKOULUPEDAGOGINEN KOULUTTAUTUMINEN

Opettajakunnasta noin puolet on joko auskultoinut tai suorittanut korkeakoulupedagogiikan kursseja. Assistenttikunnassa vallitsee mielipide, että kaikkien opettajien korkeakoulupedagogista koulutautumista tulisi vaatia ja tukea työnantajan puolelta. Tämän pitäisi kuulua yliopiston henkilöstöjohtamiseen ja strategioihin. Pedagogisten kurssien tietoinesta on hyödynnetty tehokkaasti laitoksen antamassa opetuksessa.

Maantieteen laitoksen opettajakunnasta noin puolet on auskultoinut tai käynyt korkeakoulupedagogiikan kursseja. Opettajat ovat pedagogisesti ansioituneita, mutta virantäyttötilanteissa opetusansioilla on yleisesti vähäinen merkitys tutkimusansioihin verrattuna.

14. LAITOKSEN OPETUKSEN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN TOIMINTA,

OHJELMA, SUUNNITELMA, STRATEGIA OPETUKSEN KEHITTÄMISEKSI

Opetuksen kehittämistyöryhmä on kokoontunut useita kertoja lukuvuoden aikana osallistuen aktiivisesti viime vuotiseen valtakunnallisen laatuyksikkö- hakemuksen laadintaan.

OKTR:n opiskelijajäsenet järjestivät yhdessä opiskelijajärjestö Atlaksen kanssa sähköpostikyselyn, jonka mukaan määriteltiin teemat jokavuotisen palautepäivän asia-aineistoksi. Itsearviointiraportissa on asioita OKTR:n kokouksista ja palautepäivän annista.

Opetuksen kehittämistyöryhmä kokoontuu useita kertoja lukukausien aikana ja toimii aktiivisesti opetuksessa havaittujen ongelmien poistamiseksi. Keskustelu opiskelija- ja opettajajäsenten välillä on avointa.

15. OPETTAJIEN YHTEISTYÖ OPETUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ JA TOTEUTUKSESSA

Opetuksen kehittämisen avainsanoja ovat kiinteä vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa, yhteistyö opettajakollegoiden kanssa, oppimisen korostaminen opettamisen sijaan ja tiedottaminen muille opettajille ja tiedeyhteisölle. Opettajien yhteistyötä testataan mm. opinto-oppaan laatimisen yhteydessä. Silloin tieteenalan sisälle rakennetaan opetusohjelma, jossa ei ole päällekkäisyyksiä.

Opettajien yhteistyö opetuksessa on selkeästi tiivistynyt opinto-oppaan laatimisen myötä. Sen käsittelyn yhteydessä poistettiin päällekkäisyyksiä opetuksessa ja yhdistettiin ns. yleisiä oppisisältöjä.

Opettajien yhteistyö on aktiivista opintojaksojen suunnittelussa eri suuntautumisvaihtoehtojen sisällä. Suuntautumisvaihtoehtojen välistä yhteistyötä tapahtuu erityisten teemojen, kuten matkailu-, ympäristö- ja syventävän opetuksen yhteydessä.

16. KANSAINVÄLISTYMIEN HYÖDYNTÄMINEN OPETUKSEN LAADUN PARANTAMISESSA

Jokaisella tutkijalla, professorilla, yliassistentilla ja assistentilla on omat kansainväliset tieteelliset kontaktit. Näitä kontakteja hyödynnetään enenevässä määrin perus- ja jatko-opetuksessa. Laaja, kansainvälisesti tunnustettu tieteellinen asiantuntemus on merkinnyt sitä, että laitoksen opettajia on pyydetty myös oppiaineen ulkopuolisten tutkielmien ohjaajiksi ja tarkastajiksi eri maissa (mm. Ruotsi, Norja, USA, Uusi-Seelanti). Samoin he ovat toimineet asiantuntijoina täytettäessä yliopistollisia opetusvirkoja mm. Ruotsissa, Norjassa, Englannissa, Kanadassa ja Tanskassa.

Laitoksen matkailumaantieteen professori toimii kansainvälisen IGU:n (International Geographical Unionin) ”The Geography of Tourism, Leisure and Global Change” komission puheenjohtajana. Matkailumaantieteen professori on myös aloittanut laajan opetus- ja tutkimusyhteistyön Afrikkaan CIMO:n rahoittamassa ”Sustainability, Tourism and Regional Development-Higher Education and Management of Sustainable Tourism” -projektissa (2007-2009). Opiskelija- ja opettajavaihto Namibian ja Etelä-Afrikan yliopistojen kanssa on ollut vilkasta jo kaksi vuotta.

Kansainvälisesti näkyvään ja arvostettuun tutkimukseen perustuvien laadukkaiden oppikirjojen hyvä palaute on nostanut oululaisen maantieteen kansainvälistä profiilia ja halua työskennellä Oulussa. Tämä on tärkeää, sillä tätä kautta opiskelijat voivat olla ylpeitä oman laitoksen opettajien tieteellisistä saavutuksista ja tätä kautta sitoutua vahvasti laitoksen toiminta-ajatukseseen.

Vaikka opetussuunnitelman lähtökohtana on tieteenalan ja työmarkkinoiden kehitys, korostetaan laitoksen toiminta-ajatuksessa vahvasti sitä, että laitoksella annettava opetus perustuu kansainvälisesti ja kansallisesti näkyvään ja arvostettuun tutkimukseen. Tietoa ei siis vain siirretä ulkomailta Suomeen, vaan kotimaiselle ja kansainväliselle tiedeyhteisölle tarjotaan myös suomalaisia kontribuutioita. Esimerkiksi kulttuurimaantieteen osalta laitoksella tehtyä tutkimusta siteerataan kansainvälisesti enemmän kuin muiden Suomen maantieteen laitosten vastaavaa tutkimusta yhteensä.

Kansainvälistyminen näkyy koko ajan lisääntyvinä opettaja/tutkijatapaamisina kansainvälisissä ja kotimaisissa tieteellisissä

kokouksissa sekä EU-projekteissa. Tätä kautta tietoa välittyy myös opetukseen. Esimerkiksi ERASMUS-vaihtojärjestelmään kuuluvat intensiivikursseilla pidettävät luennot ja ryhmätyöt ovat tuoneet ryhmätyöskentelyä koskevia ideoita täällä toteutettavaksi. Jatkokoulutettavat osallistuvat kansainvälisiin kokouksiin pitäen siellä yleensä myös esitelmän. Laitoksen professoreita on kutsuttuina luennoitsijoina vierailut ainakin Euroopassa ja Amerikassa ja opetustehtävissä Virossa, Ranskassa, Espanjassa, Englannissa, Hollannissa sekä Afrikassa (Namibiassa, Botswanassa ja Etelä-Afrikassa).

Amanuenssi on laitoksen ERASMUS-koordinaattori. Opiskelijavaihto maantieteen laitokselta ja laitokselle on ollut vilkasta. 2000-luvulla vaihto on vilkastunut entisestään. Maantieteen laitoksella on 15 voimassa olevaa sopimusta eri eurooppalaisten yliopistojen maantieteen laitosten kanssa. Vuonna 2006-2007 on laitokselta keskimäärin viiden kuukauden mittaisessa vaihdossa noin kymmenen opiskelijaa. Samaan aikaan laitoksen koulutusohjelman eri jaksoja opiskeli 14 ulkomaalaista opiskelijaa. Vaihdoista saatu palaute on ollut pelkästään myönteistä.

Uusi tutkintojärjestelmä kansainvälisesti yhdenmukaistavine tutkintoineen mahdollistaa vaihdon yhä määrätietoisemmän suunnittelemisen ja kehittämisen. Laitoksella on kehitetty uutena englanninkielisestä opetusta. Kaikkiaan kuusi opintojakso, yhteensä 23 opintopistettä, on täysin englanninkielistä. Lisäksi kuusi kurssia (28 opintopistettä) järjestetään osaksi suomen ja osaksi englanninkielisenä.

Maantieteen laitoksessa työskentelee myös ulkomaalaisia tutkijoita. Tällä hetkellä ulkomaalaiset tutkijat tulevat Virosta, Sveitsistä ja Ranskasta.

Kansainvälistä yhteistyötä on viime vuosina tehostettu sekä opiskelijavaihdon että oppimateriaalituotannon osalta. Laitoksen tutkijoita on mukana kansainvälisissä tutkimusprojekteissa ja tutkijaverkoissa ja myös opiskelijoille tarjoutuu niiden kautta mahdollisuuksia ulkomaisiin kontakteihin opiskelijavaihdon ohella.

17. LAITOSKOHTAINEN KOULUTTAMINEN

Mahdollisuus osallistua vuosittain maantieteen päiville on taattu kaikille opettajille. Sen sijaan tutkijan kouluttaminen jollekin maantiedettä sivuavalle erikoisalalle on resurssikysymys. Henkilöstöstrategiaan kuuluu jatkuvan kouluttamisen periaate resurssien niin salliessa.

18. OPINNÄYTETYÖT JA NIIDEN OHJAUS

Opinnäytetyö laaditaan ohjaajan antamasta tai hyväksymästä aiheesta. Usein tutkielmaa rahoittaa ulkopuolinen taho. Opinnäytetyön tekemiseen liittyy tutkielma-seminaareja (I-IV). Ensimmäinen seminaari pidetään tutkielman alkuvaiheessa ja seuraava kirjoitusvaiheen käynnistyessä. Kolmosseminaarissa opiskelija esittelee työn keskeiset tulokset ja viimeisessä seminaarissa opiskelija arvioi tutkielmaansa, tutkimusprosessia ja tulosten mahdollista hyödyntämisestä. Tutkielmatyöskentelyyn kuuluvat opponeeraukset ja muiden opiskelijoiden sekä opettajien kommentit, myös työtä ohjaavan professorin demonstratiot tai luennot. Ennen seminaaria ohjaaja on tarkastanut työn. Pro gradu- tutkielman aihepiiristä perillä oleva opettajatuturi on myös käytettävissä ohjauksessa niin, että koko opettajakunta kuuluu opinnäytteiden ohjausjärjestelmään.

Valmistumismääristä ja saadusta palautteesta päätellen opinnäytetöiden ohjaus on laitoksella tehokasta ja laadukasta eikä muodosta estettä koulutusohjelmasta valmistumiselle.

Opinnäytteitä tekeville opiskelijoilla on mahdollisuus saada "virallisen" ohjauksen lisäksi tukea myös opettajatutoreilta, joiden erikoisalot ilmoitetaan ilmoitustaululla. Laitos pyrkii varmistamaan kaikkien aloitettujen opinnäytteiden valmistumisen ja ainakin korkeasta valmistumisasteesta päätellen tässä on myös onnistuttu.

19. OPETUSTEHTÄVÄN HOIDON JA KEHITTÄMISEN STRATEGINEN SUUNNITTELU

Maantieteen laitoksen opinto-opas muodostaa pohjan opetustehtävien hoidolle ja opetuksen kehittämiseksi. Opinto-opas päivitetään vuosittain opetushenkilökunnan kanssa.

20. TYÖELÄMÄYHTEYDET JA YHTEISTYÖ ULOSPÄIN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ JA KEHITTÄMISESSÄ

Opintosuunnitelma sisältää vapaaehtoisen yliopisto-opiskelijoiden harjoittelun muille kuin aineenopettajille. Tähän rahoitettuun harjoitteluun pääsee vuosittain 12-14 maantieteen opiskelijaa. Harjoittelupaikka työelämässä tuottaa usein myös ensimmäisen työpaikan valmistumisen jälkeen

Aiemmin mainittua yhteistyöverkostoa ollaan edelleen kehittämässä työnantajasektorin kanssa. Käytännössä selvitetään voidaanko opintoihin liittyviä harjoitustöitä korvata osin tai kokonaan yliopiston ulkopuolisen organisaation työtehtävissä.

Tieteellisen tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen liitto toteutuu erinomaisesti uusissa geoinformatiikan, matkailututkimuksen ja maaseutuopetuksen professuureissa. Maaseutuopettajan rahoitus tulee kokonaan ulkopuolelta, geoinformatiikassa osuus on vajaa kolmannes. Yhteiskunnan ja muuttuvan työelämän konkreettisia haasteita maantieteen tutkimukselle ja opetukselle toteutetaan näissäkin viroissa.

Eri suuntautumsvaihtoehtojen yhteistyö ulkopuolisten tahojen kanssa liittyy usein opinnäytetyön tekemiseen ja ulkopuoliseen rahoittamiseen. Yhteistyötahot ovat organisaatioita, jotka ovat lähes samoja yliopisto-opiskelijoiden harjoittelupaikkojen kanssa.

Suunnittelumaantieteen pro gradu-tutkielmista suurin osa tehdään kiinteässä yhteydessä ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Suurin osa opiskelijoista saa apurahan tai työsuhteen tutkielman tekoa varten joltakin organisaatiolta. Tutkielmista kuitenkin kiinnitetään erityistä huomiota niiden tieteellisen sisältöön.

Opiskelijat voivat vaikuttaa valmistumisensa jälkeiseen työllistymiseen monin eri tavoin, esimerkiksi:

- suunnitteleamalla tutkintonsa oman mielenkiinnon ja työelämänäkemys suuntaisesti (millaiseen työhön tähdätään, mitä työhön pääsemiseksi edellytetään)

- erikoistumalla ja erityistaitoja kehittämällä (erikoistumisala, metodiset taidot jne)
- hakeutumalla kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin (kielitaito, kv-aidot)
- hankkimalla työkokemusta ja tutustumalla työelämään opintojen aikana (vierailukäynnit, työharjoittelu, kesätyöpaikat, harjoitustyö)
- osallistumalla tutkimushankkeisiin (pienimuotoiset projektityöt)

Uudessa kaksiportaisessa tutkintorakenteessa opiskelijalla on mahdollisuus erityisesti maisteriopintojen vaiheessa valita erikoistumisala, jonka hän katsoo parhaiten toteuttavan työelämän muuttuvia tarpeita ja vaatimuksia.

Lukuvuonna järjestetyssä ”*ammattikuvaseminaarissa*” laitokselta valmistuneet opiskelijat kertoivat nykyisestä työkuvaan ja opintojen ja työelämän vastaavuudesta. Seminaari sain erittäin positiivisen vastaanoton ja se pyritään järjestämään myös jatkossa.

Keväällä 2006 alkoi ohjaus- ja työelämä palveluiden koordinoima ”*mentorointi*”. Mentoreiksi ilmoittautui noin kymmenen laitokselta jo valmistunutta, työelämässä olevaa alumnia. Heille haettiin opintojen loppuvaiheessa olevista opiskelijoista pari, ”mentoritava”. Mentori ja mentoritava tapasivat ohjaus- ja työelämäpalveluiden ja maantieteen laitoksen järjestämissä yhteisissä tilaisuuksissa sekä kahdenkeskisissä tapaamisissa esimerkiksi mentorin työpaikalla. Mentoroinnin tavoitteena on helpottaa opiskelijan irtautumista yliopistosta, antaa opiskelijalle kuva työelämän vaatimuksista ja ammat-tiosaamisesta.

Yliopisto-opiskelijoiden harjoittelu on monille maantieteen opiskelijoille tärkeä väylä työelämäyhteyksien luomiselle. Erityisesti tutkimusmenetelmien hallinta ja GIS-osaaminen ovat kysytyjä työnantajien keskuudessa. Ammattikuvaseminaria, mentorointia ja alumnipäivien merkitystä yliopiston ja työelämän kontaktipintana kehitetään. Suuri osa opinnäytteistä tehdään yhteistyössä alueellisten ja paikallisten tahojen kanssa, mikä on myös merkittävä työllistymisreitti.

21.OPETUKSEEN/KOULUTTAUTUMISEEN LIITTYVÄ MUU YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN JA

VUOROVAIKUTUS, ESIM. ASIAN- TUNTIJA- JA KOULUTUSTEHTÄVÄT YLIOPISTON ULKOPUOLELLA

Maantieteen laitoksessa tutkimus- ja opetustoiminta on aina ollut monella tavalla ympäröivää yhteiskuntaa hyödyntävää. Tutkimuksessa ja opetuksessa kohteina ovat erityisesti pohjoisessa Suomessa ja ylipäättään pohjoisilla alueilla tapahtuvat luonnon- ja ihmistoiminnan ilmiöt.

Maantieteen laitos tarjoaa avoimessa yliopistossa maantieteen (30 op) ja matkailun (25 op) opintokokonaisuuksia. Matkailun opintokokonaisuutta on Oulun lisäksi järjestetty Kuusamossa. Vuonna 2007 aloittaneista maantieteen pääaineopiskelijoista kymmenen oli suorittanut maantieteen perusopinnot avoimessa yliopistossa.

Laitoksella tehtävät opinnäytetyöt ovat usein tehty yhteistyössä alueorganisaatioiden kanssa. Lisäksi tärkeä laitoksen ja ympäristön välisissä suhteissa on laitoksella sijaitseva tutkimusasiamiehen toimi, jonka rahoitus tulee ulkopuolelta. Laitos tarjoaa työtilat ja toimintaedellytykset. Tutkimusasiamies on välittänyt laitoksen opiskelijoille lukuisia tutkielman aiheita ja hankkinut myös rahoituksen tutkielman toteutukseen. Tutkimukset, jotka on työstetty opinnäytteiksi, ovat hyödyntäneet suoraan ympäröivää yhteiskuntaa. Samalla opiskelijat ovat voineet toimia ympäristössä, joka sellaisenaan on tarjonnut arvokasta työkokemusta.

22. TIETEELLINEN JATKOKOULUTUS (TOHTORIKOULUTUS/MUUT JATKOTUTKINNOT)

Maantieteen laitoksella on noin 40 jatko-opiskelijaa. Heistä väitöskirjaa tekee aktiivisesti noin kaksikymmentä. Väitöskirjojen valmistumismäärien ennustaminen on vaikeaa, sillä tohtorin tutkinnon suorittaminen edellyttää päätoimista jatko-opiskelua useiden vuosien ajan. Laitoksen tavoitteena on keskimäärin kolme tohtorin tutkintoa vuodessa. Jatko-opintojen tehokkaamman suorittamisen, ohjaamisen ja seuraamisen myötä on odotettavissa, että tämä tavoite saavutetaan.

Maantieteen laitos on mukana kansallisessa maantieteen graduate schoolissa, jossa on kaksi laitoksen tutkijakoulutetta-

vaa. Laitos järjestää vuosittain yhden maantieteen valtakunnallisen jatkokoulutusseminaarin. Maantieteen jatko-opiskelijoiden edistymistä opinnoissa seurataan ja tuetaan aktiivisesti. Jatko-opinnot räätälöidään alussa joustaviksi ja vaativiksi opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Laitoksella järjestetään muutaman kerran vuodessa yhteisiä jatkokoulutustilaisuuksia. Lisäksi kukin professori järjestää säännöllisesti seminaareja väitöskirjan tekijöille. Laitos tukee jatko-opiskelijoiden aktiivista osallistumista tieteellisiin konferensseihin. Jatko-opiskelijat osallistuvat vuosittain kattavaan seurantaan, jossa selvitetään jokaisen jatko-opintojen edistyminen ja siihen vaikuttaneet tekijät. Seurannasta laaditaan raportit tiedekunnalle.

Väitöskirjatöiden toteutumiseen ja aikatauluun vaikuttaa merkittävimmin rahoitus, joka joko mahdollistaa tai ei mahdollista päätoimiset jatko-opinnot. Laitos antaa jatko-opintoja aktiivisesti suorittaville hyvät työtilat, nykyaikaisen työympäristön sekä mahdollisuuksien mukaan auttaa rahoituksen järjestämisessä.

23. RAPORTIN SYNTY JA SEN KÄYTTÖ LAITOKSELLE

OKTR:n ja LN:n sihteerinä toimiva laitoksen amanuenssi on kerännyt aineistoa raporttia varten. Raportin perustana on OKTR:n aktiivinen työ alkaen opinto-oppaan valmistelusta alkaen. OKTR:ään kuuluu neljä Atlaksen valitsemaa opiskelijajäsentä ja neljä henkilökunnan edustajaa kaikista opetustyöhön osallistuvasta henkilöryhmästä. Raportti laitetaan laitoksen www-sivuille lokakuussa 2007.